

Christian Messel

Monumental nips

Vernissage torsdag 6. november kl. 18-20

BILDER PÅ ARBEID

På tross av at vi lever i et svært bildemettet samfunn kan de færreste gi et klart svar på hva bilder egentlig er og hva de gjør. I Christian Messels visuelle univers påkalles vi til å reflektere rundt både vår egen situasjon og hvordan bilder og det visuelle inngår i – og deltar i – vår selvforståelse.

I utstillingen *Monumental nips* stiller Messel seg ulydig til gitte skalaer, hierarkier og kategorier. Utstillingens verker snakker både til hverandre og til oss og skaper en *visuell økologi* på tvers av motiv, teknikk og sjanger.

Noen av motivene konfronterer oss, som tilbakelente kokende frosker og kannibalistiske griser. Andre, som fremstillingene av raudåte, minner oss på betingelsene for vår egen eksistens i våre selvskadende hierarkier. Med sin (for vår skala) beskjedne størrelse på 2-3 mm utgjør raudåta som art til sammen rundt 33 millioner tonn bare i Norskehavet og er en av de mest sentrale artene i havets næringskjede. I Nordsjøen har bestanden blitt redusert med 70 % siden 1960. Paradoksalt nok minner Messels forstørrede raudåter oss om at det ikke er størrelsen som teller for artens betydning.

En tilsvarende forskyvning av menneskets perspektiv og posisjon finner vi i verkene *Røtter/Føtter*. Her avdekkes et tverrsnitt av jordskorpa, hvor mennesket er synlig kun fra bena og ned. Under overflaten trer det frem en annen livsverden, bestående av røtter, steiner, jord og meitemark. *Røtter/Føtter* insisterer på at det finnes flere gyldige verdissystemer og gir klangbunn til Darwins observasjon om at meitemarken har spilt en viktigere rolle i verdenshistorien enn de fleste kan forestille seg. Slik minnes vi på at verden både kan erfares og være annerledes.

Men der ville det vært en kardinaltabbe å stanse i Messels motiver. Tenkningen som både utføres og tilbys stopper ikke i detaljene i bildeflatene, men utfordrer oss til å reflektere rundt våre visuelle systemer – også gjennom perspektivene de stiller ut.

Det er for eksempel ikke tilfeldig at det er nettopp *Euklids spasertur* vi presenteres for i ulike versjoner. Euklid la det matematiske grunnlaget for hvordan rom og perspektiv kunne forstås og representeres visuelt ved hjelp av geometri og optikk. Det euklidske forholdet mellom punkt, linje og overflate har hatt en monumental betydning for den vestlige kunsthistorien ved å etablere fundamentet for perspektivets regler, fremstilling av rom, dybde og form, og dermed for hvordan vi kan fremstille og erfare visuelle uttrykk.

I de ulike versjonene av *Euklids spasertur* ser vi landskapene ovenfra, med en rekke objekter spredd utover, som i førmoderne kart. Bygninger og planter, kuer og containere, søyler og bygg fra ulike historiske epoker og miljøer er lett gjenkjennelige. Men mens veiene og deler av terrenget er flate og fremstilt som kart vi navigerer oss i, er disse objektene fremstilt som sett fra siden, som om vi ruslet rundt og betraktet dem fra konkrete punkter langs ruta.

Bildene bryter opp og tydeliggjør våre forventninger til perspektiv og bildeframstilling, og skaper perseptuell dissonans. Mens det delegerte kartografiske blikket gir oss et tilsynelatende nøytralt syn fra oven, gir fremstillingen av objektene langs ruta et mer hverdagslig blikk fra gitte punkter internt i bildene. Den stringente diagrammatiske flatheten stiller også ut tiden som en funksjon av rommet. "Kartet" kan hjelpe oss å anslå omtrent hvor lang tid det tar å gå fra brua over elva til neste veikryss, men ikke hvordan vi vil oppleve å betrakte den beitende kua. Slik innbys vi igjen til å navigere mellom ulike måter å erfare og forstå verden: På den ene siden som territoriell kontroll, på den annen side som vandrende betrakter.

Monumental nips demonstrerer i sin rikdom og humor hvordan bilder og det visuelle er plastiske og historisk variable. Både våre forventninger til bilder og måten vi betrakter dem er opparbeidet gjennom tidligere billed- og synspraksiser, normer for representasjon og måter vi forstår vår visuelle arv. Når vi tror at verden ser ut som bildene, så er det fordi vi allerede har adaptert billeddannelsens regler som regler for å se verden. Vi avbilder altså ikke verden slik vi ser den, men ser den snarere slik vi avbilder den.

Messels monumentale nips minner oss med andre ord på hvordan bilder og tenkning er to sider av samme sak: Bildene er ikke bare overflater med mening, men verktøy for utforskning av ulike måter å tenke og erfare verden. Bildene har slik ikke bare vært Messels verktøy for å undersøke og utforske hvordan vi ser verden og våre visuelle systemer, men gir oss en unik tilgang til å reflektere rundt det samme.

Trine Krigsvoll Haagensen